

REZULTATI

Anketo je rešilo 82 moških in 61 žensk, skupaj 143 oseb. V tabelah so razvidne starost, izobrazba in oblika zaposlitve anketiranih igralcev. Največ igralcev spada v starostno skupino 41-50 let (49), prav tako jih je največ diplomiranih igralcev_igralk s priznanjem (56). Večina (86%) jih je zaposlenih za nedoločen čas.

XSPOL	Spol:					
		Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (Moški)		82	57%	57%	57%
	2 (Ženski)		61	43%	43%	100%
Veljavni	Skupaj		143	100%	100%	

XSTAR2a4	V katero starostno skupino spadate?					
		Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (21 - 30 let)		15	10%	10%	10%
	2 (31 - 40 let)		35	24%	24%	35%
	3 (41 - 50 let)		49	34%	34%	69%
	4 (51 - 60 let)		36	25%	25%	94%
	5 (61 in več)		8	6%	6%	100%
Veljavni	Skupaj		143	100%	100%	

XIZ1a2	Izobrazba:					
		Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (diplomirana igralka / diplomirani igralec)		50	35%	35%	35%
	2 (igralka / igralec s priznanjem)		56	39%	39%	74%
	3 (prvakinja / prvak)		37	26%	26%	100%
Veljavni	Skupaj		143	100%	100%	

Q1	Oblika zaposlitve:					
		Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (nedoločen čas)		123	86%	86%	86%
	2 (določen čas)		15	10%	10%	97%

Vprašalnik za igralce, zaposlene v javnih zavodih

	3 (polovična zaposlitev)	2	1%	1%	98%
	4 (druga atipična pogodba)	3	2%	2%	100%
Veljavni	Skupaj	143	100%	100%	

Večina igralcev meni, da so pri svojem delu podvrženi tveganju za varnost ali zdravje (84%). Med glavnimi tveganji so bili izpostavljeni: stik s prahom (84%), nevarnost padca objektov na oder (86%) in delo z osebo pod vplivom alkohola ali drugih prepovedanih substanc (50%). Morda velja izpostaviti, da je delo z osebo pod vplivom alkohola izbralo kar 60 posameznikov (od 143 vprašanih). Čeprav v družbi vlada prepričanje, da so umetniki tolerantni do alkohola, očitno temu ni tako. Pri postavki 'drugo' se je največkrat pojavljala psihična preobremenjenost/stres, pogosto se pojavljajo tudi resnejše fizične poškodbe kot so zlomi in zvini, bolj zaskrbljujoči so tudi podatki o nastopanju kljub bolezni zaradi slabe vesti ali pritiska vodstva, če pride do odpovedi predstave. Izmed igralcev, ki menijo, da so pri delu izpostavljeni tveganju, se jih je poškodovalo 62%. Kar pomeni, tudi glede na pogostost pojavljanja poškodb kot izpostavljenega tveganja, da so predstave, v katerih nastopajo, bodisi za igralce fizično precej zahtevne in morda od njih zahtevajo še več dodatne priprave ali scena ni dovolj preverjena in označena ali osvetljena.

Q2	Ali si pri svojem delu podvržen/a tveganjem za varnost ali zdravje?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (da)	120	84%	85%	85%
	2 (ne)	21	15%	15%	100%
Veljavni	Skupaj	141	99%	100%	

Q3	Označi katerim tveganjem si izpostavljen/a:							
	Podvprašanja	Enote					Navedbe	
		Frekvence	Veljavni	% - Veljavni	Ustrezni	% - Ustrezni	Frekvence	%
Q3a	stik z ognjem	22	119	18%	143	15%	22	4%
Q3b	stik s prahom	100	119	84%	143	70%	100	19%
Q3c	stik z vodo	35	119	29%	143	24%	35	7%
Q3d	stik z zemljo	38	119	32%	143	27%	38	7%
Q3e	delo na višini	73	119	61%	143	51%	73	14%
Q3f	nevarnost padca objektov na oder	102	119	86%	143	71%	102	19%
Q3g	rokovanje z orožjem	46	119	39%	143	32%	46	9%
Q3h	stik s pirotehniko	34	119	29%	143	24%	34	6%
Q3i	delo z osebo pod vplivom alkohola ali drugih prepovedanih substanc	60	119	50%	143	42%	60	11%

Vprašalnik za igralce, zaposlene v javnih zavodih

Q3j	Drugo (vpišite):	28	119	24%	143	20%	28	5%
	SKUPAJ		119		143		538	100%

Q3j_text	Q3 (Drugo (vpišite):)	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	plesen	1	1%	4%	4%
	zvin noge, različne poškodbe na vajah , mišične, telesne, glasovne preobremenitve izgorelost	1	1%	4%	7%
	v glavnem so ta tveganja povezana s fizičnimi nalogami, kontaktom s soigralci in samim prostorom.	1	1%	4%	11%
	delo pod psihičnim pritiskom, čustvenim izsiljevanjem ipd.	1	1%	4%	15%
	občasno prekomeren stres in kričanje	1	1%	4%	19%
	stres, nenaraven delovni čas	1	1%	4%	22%
	razne telesne poškodbe okončin/hrbtenice, povezane z zahtevnejšimi uprizoritvenimi koncepti, npr. zvini izpahi, zlomi ob udarcih/ padcih, vreznine...	1	1%	4%	26%
	preobremenjenost	2	1%	7%	33%
	lastna nespretnost oz. nerodnost	1	1%	4%	37%
	z boleznijo na odru. (vročina, viroza ..) s tem ogrožam sebe in druge.	1	1%	4%	41%
	hoja po posevnicah	1	1%	4%	44%
	izrazita je predvsem psihološka izpostavljenost in ranljivost v odnosih z osebami s superiorno funkcijo, ki dostikrat za dosego tako komercialnega, kot umetniškega cilja, prestopijo mejo nebolečega občevanja.	1	1%	4%	48%
	včasih slepeča svetloba, pretiran hrup, neprimerna oblačila(zlasti na zimskih gostovanjih v odročnejših krajih)	1	1%	4%	52%
	možnost poškodb, pri fizično zahtevnih interpretacijah določenih z konceptom gledališke predstave, npr. ponavljajoče prisilne drže, nošenje bremen...	1	1%	4%	56%
	nevarnost ovir na odru in padca v globino	1	1%	4%	59%
	psihični pritisk, stres, preobremenjenost	1	1%	4%	63%
	- opravljanje dela (igranje predstav) kljub boleznim (prehladi, viroze ...) zaradi slabe vesti ob odpovedi predstave. - občasno fizično in psihično zelo naporno delo brez prostih dni in urejenega umika, zlasti pred premierami - kar lahko vodi v izčrpanost in izgorelost	1	1%	4%	67%
	odvisno od koncepta predstave in zahtev režiserja	1	1%	4%	70%
	stres	1	1%	4%	74%
	preprih, ne ogreti prostori za nastop,	1	1%	4%	78%
	preobremenjenost,	1	1%	4%	81%
	dotrajanost objekta in s tem povezane nevarnosti v primeru potresa, požara... el. napeljave, vrvišče ipd.	1	1%	4%	85%
	vožnje na gostovanja, ki jih opravljajo nepreverjeni šoferji	1	1%	4%	89%

Vprašalnik za igralce, zaposlene v javnih zavodih

	delo v vlažnih in s plesnijo "okuženih" prostorih.	1	1%	4%	93%
	psihični pritiski	1	1%	4%	96%
	dviganje bremen- soigralcev-, vztrajanje v nenaravnih pozah, obremenitve pri izvirmih koreografijah in improvizacijah, padci.	1	1%	4%	100%
Veljavni	Skupaj	27	19%	100%	

Q4	Ali si se kdaj poškodoval/a med opravljanjem svojega dela?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (da)	88	62%	73%	73%
	2 (ne)	32	22%	27%	100%
Veljavni	Skupaj	120	84%	100%	

Kar 88% jih meni, da so ustrezno poučeni o varnostnih ukrepih. Poučenost o varnostnih ukrepih je negativno povezana s prepričanjem o izpostavljenosti tveganju za varnost ali zdravje ($\rho = -0,129$, $p = 0,132$). Kar pomeni, da so igralci sicer dobro poučeni o varnostnih ukrepih, ampak se za 'dobro predstave' prostovoljno izpostavljajo tveganju. Kar 66% ne ve, kdo je njihov delavski zaupnik za varstvo pri delu. Zdravstvene težave povezane z delom je imelo 73% vprašanih igralcev. Pojavnost zdravstvenih težav povezanih z delom se statistično pomembno povezuje z izpostavljenostjo tveganju za varnost in zdravje ($\rho = 0,386$, $p = 0,000$). Kar pomeni, da je večina igralcev, ki menijo, da so izpostavljeni dejavnikom tveganja za varnost ali zdravje, že imela zdravstvene težave povezane z delom. Najpogosteje izpostavljene zdravstvene težave so: alergijska reakcija na gledališko masko (66%), psihične težave kot so anksioznost, nespečnost in nihanje razpoloženja (80%), pod drugo so pogosto izpostavljene različne poškodbe kot so zlomi in zvini ter izguba glasu ali težave z glasilkami. Kar 57% vseh vprašanih igralcev je tako kot glavno vrsto zdravstvenih težav prepoznalo psihične težave – kar kaže na že v prejšnjih vprašanjih izpostavljeno preobremenjenost (kar bi se razrešilo z boljšo organizacijo dela) ali pa na neustrezen podporni sistem, ki bi jim ga institucija lahko nudila (npr. psihološko podporo).

Q5	Ali si ustrezno poučen/a o varnostnih ukrepih:				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (da)	126	88%	91%	91%
	2 (ne)	13	9%	9%	100%
Veljavni	Skupaj	139	97%	100%	

Q6	Ali veš, kdo je izvoljeni delavski zaupnik za varstvo pri delu?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (da)	45	31%	32%	32%
	2 (ne)	95	66%	68%	100%

Vprašalnik za igralce, zaposlene v javnih zavodih

Veljavni	Skupaj	140	98%	100%	
----------	--------	-----	-----	------	--

Q7	Ali si kdaj imel/a zdravstvene težave, povezane s svojim delom?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (da)	104	73%	74%	74%
	2 (ne)	36	25%	26%	100%
Veljavni	Skupaj	140	98%	100%	

Q8	Označi katere:							
	Podvprašanja	Enote					Navedbe	
		Frekvence	Veljavni	% - Veljavni	Ustrezni	% - Ustrezni	Frekvence	%
Q8a	alergijske reakcije na gledališko masko ali scenske elemente	68	103	66%	143	48%	68	23%
Q8b	Dermatitis	29	103	28%	143	20%	29	10%
Q8c	Akne	22	103	21%	143	15%	22	7%
Q8d	Izpuščaji	47	103	46%	143	33%	47	16%
Q8e	Konjunktivitis	12	103	12%	143	8%	12	4%
Q8f	psihične težave (anksioznost, nespečnost, nihanje razpoloženja)	82	103	80%	143	57%	82	28%
Q8g	drugo (vpišite):	38	103	37%	143	27%	38	13%
	SKUPAJ		103		143		298	100%

Q8g_text	Q8 (drugo (vpišite):)				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	težave z glasilkami	1	1%	3%	3%
	izguba glasu zaradi utrujenosti, preobremenjenosti	1	1%	3%	5%
	razna vnetja zaradi slabo ogrevanih prostorov	1	1%	3%	8%
	vnetje grla, izguba glasu, aritmija	1	1%	3%	11%
	težave s koleno/hrbtenico.	1	1%	3%	14%
	poškodbe zaradi udarca, padca	1	1%	3%	16%
	izgorelost glasovna telesna psihična preobremenjenost	1	1%	3%	19%
	mikoza zaradi slabo očiščenega gledališkega kostuma.	1	1%	3%	22%
	bolečine v križu	1	1%	3%	24%

Vprašalnik za igralce, zaposlene v javnih zavodih

	poškodba glasilk	1	1%	3%	27%
	prehlad zaradi prepiha, alergija na prah	1	1%	3%	30%
	Gljivice	1	1%	3%	32%
	Poškodbe	1	1%	3%	35%
	poškodbe medvretenčnih ploščic	1	1%	3%	38%
	- hripavost zaradi izčrpanosti - izguba glasu - podplutbe - izvin sklepa	1	1%	3%	41%
	prehladi zaradi dela v neogrevanih prostorih.	1	1%	3%	43%
	meningitis, pretrujenost	1	1%	3%	46%
	pretegnjenost mišice	1	1%	3%	49%
	vnetje živcev in mišic.	1	1%	3%	51%
	Stress	1	1%	3%	54%
	telesne težave: okvara hrbtenice, rok, nog, obremenjenost grla in glasilk, prekomerno izpadanje las,...	1	1%	3%	57%
	posledice poškodbe pri delu	1	1%	3%	59%
	izguba glasu, panični napadi, prekomerno delovanje želodčne kisline	1	1%	3%	62%
	hrbtenica zaradi enolicnih težje izvedljivih gibov	1	1%	3%	65%
	povišan pritisk	1	1%	3%	68%
	zvin gležnja 2x(med vajo in na predstavi), vnetje ahilove tetive zaradi predolgh koreografskih vaj stepa, delna izguba sluha zaradi govora pod masko brez odprtine za usta in pokanja pištole, modrice in odrgnine.	1	1%	3%	70%
	poškodba kolena	1	1%	3%	73%
	zvin gležnja vsaj 2x, vnetje ahilove tetive, podpludbe, prizadet sluh	1	1%	3%	76%
	težave s hrbtenico in sklepi zaradi dolgotrajne prisilne drž.	1	1%	3%	78%
	vnetje sklepov, kronično mišično obolenje, ipd;	1	1%	3%	81%
	poškodba hrbtenice	1	1%	3%	84%
	poškodba pri delu	1	1%	3%	86%
	posledica zloma gležnja	1	1%	3%	89%
	poškodbe skeleta, težave s hrbtenico	1	1%	3%	92%
	vnetje sklepov, mišic zaradi nepravilnih drž. zlom kosti zaradi nezavarovane scene.	1	1%	3%	95%
	obravnavan pri foniatru	1	1%	3%	97%
	bolečine v hrbtenici	1	1%	3%	100%
Veljavni	Skupaj	37	26%	100%	

Večina igralcev pri opravljanju svojega dela stopi v neposreden kontakt z občinstvom (94%). Za razliko od klasičnih gledaliških predstav, kjer je med nastopajočimi in občinstvom četrta stena, se

pri sodobnih predstavah zelo pogosto pojavlja neposreden stik igralca s publiko. Slednje od igralca zahteva več psihične moči in energije. Kar pomeni, da pri tovrstnih predstavah igralec za pripravo na predstavo in sprostitev po predstavi porabi več časa (ki se načeloma šteje v čas osebne priprave). Kar 86% jih je že sodelovalo v avtorski predstavi, ki je od njih zahtevala več angažmaja kot klasična predstava. Tudi za te tipe predstav igralci porabijo več časa, saj se morajo nanje bolj pripraviti oziroma morajo sami doprinesiti del, ki bi bil sicer dramatikov. Ker se sodobno gledališče razvija v smeri avtorskih predstav z avtorskim angažmajem vseh nastopajočih, je to treba upoštevati pri tistem delu igralskega delovnega časa, ki mu rečemo osebna priprava.

Q9	Ali pri opravljanju svojega dela kdaj stopiš v neposreden kontakt z občinstvom (nagovor, komunikacija z občinstvom)?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (da)	134	94%	98%	98%
	2 (ne)	3	2%	2%	100%
Veljavni	Skupaj	137	96%	100%	

Q10	Ali si že kdaj na svojem delovnem mestu sodeloval/a v avtorski predstavi, ki je od tebe zahtevala dodaten in drugačen angažma kot v klasičnem dramskem gledališču?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (da)	123	86%	89%	89%
	2 (ne)	15	10%	11%	100%
Veljavni	Skupaj	138	97%	100%	

Večina igralcev meni, da ima dovolj časa za osebno pripravo in zadostno število vaj za ustvarjanje vlog (skoraj vedno in pogosto: 62%). Kar nekaj igralcev je izbralo tudi, da imajo le redko dovolj časa za osebno pripravo. Morda so ti igralci bolj izpostavljeni in zasedeni v predstavah (imajo tudi več zahtevnejših vlog) ter zato nimajo dovolj časa, da bi se dovolj kvalitetno posvetili osebni pripravi. Bi si pa 55% igralcev želelo imeti več počitka med vajami in predstavami. Kar pomeni, da imajo igralci večinoma ravno dovolj časa, da se lahko pripravijo na vaje in predstavo (na način, ki ga od njih zahteva njihov proces), ne pa dovolj časa, da bi se ob tem še spočili in regenerirali. Večina (93%) se jih strinja, da je poklic igralca povezan z visokim tveganje za stres. Glede na preostale rezultate lahko sklepamo, da jih večina ta stres tudi občuti. Iz tabele vidimo, da imajo nekateri igralci dovolj počitka med enim in drugim delovnim dnem, drugi pa ne. Polovica vprašanih ima skoraj vedno ali pogosto 11 ur počitka med enim in drugim delovnim dnem. Kar nekaj jih je napisalo, da ga včasih imajo dovolj, včasih pa ne. Do teh razlik lahko prihaja tudi zato, ker so med vprašanimi člani različnih gledališč in imajo vsak svoj sistem. Čeprav je za večino dobro poskrbljeno, pa je še vedno 10% igralcev, ki skoraj nikoli nimajo na voljo 11 ur počitka med enim in drugim delovnim dnem. Ugibamo lahko, da je to istih tistih nekaj, ki nimajo dovolj časa za osebno pripravo in so tudi sicer močno preobremenjeni.

Q11	Ali imaš dovolj časa za osebno pripravo?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa

Vprašalnik za igralce, zaposlene v javnih zavodih

	1 (skoraj vedno)	48	34%	35%	35%
	2 (pogosto)	38	27%	28%	62%
	3 (včasih)	36	25%	26%	88%
	4 (redko)	15	10%	11%	99%
	5 (skoraj nikoli)	1	1%	1%	100%
Veljavni	Skupaj	138	97%	100%	

Q12	Ali imaš zadostno število vaj za ustvarjanje vloge?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (skoraj vedno)	45	31%	33%	33%
	2 (pogosto)	41	29%	30%	62%
	3 (včasih)	34	24%	25%	87%
	4 (redko)	17	12%	12%	99%
	5 (skoraj nikoli)	1	1%	1%	100%
Veljavni	Skupaj	138	97%	100%	

Q13	Ali se strinjaš s trditvijo, da je poklic igralca/ke poklic z visokim tveganjem za stres?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (zelo se strinjam)	113	79%	81%	81%
	2 (se strinjam)	20	14%	14%	96%
	3 (niti se strinjam niti se ne strinjam)	5	3%	4%	99%
	4 (se ne strinjam)	1	1%	1%	100%
	5 (sploh se ne strinjam)	0	0%	0%	100%
Veljavni	Skupaj	139	97%	100%	

Q14	Kako ti ustreza razmerje med vajami in predstavami ter časom za počitek?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (želel/a bi si več počitka)	79	55%	57%	57%
	2 (sem zadovoljen/a)	59	41%	43%	100%
Veljavni	Skupaj	138	97%	100%	

Q15	Ali imaš vedno 11ur časa za počitek med koncem enega in začetkom drugega delovnega dne v primeru gostovanj?				
------------	--	--	--	--	--

Vprašalnik za igralce, zaposlene v javnih zavodih

	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (skoraj vedno)	32	22%	23%	23%
	2 (pogosto)	38	27%	27%	50%
	3 (včasih)	35	24%	25%	76%
	4 (redko)	20	14%	14%	90%
	5 (skoraj nikoli)	14	10%	10%	100%
Veljavni	Skupaj	139	97%	100%	

Večina igralcev je redko ali pa skoraj ni pravočasno obveščena o nalogah v prihajajoči sezoni (51%). Pravočasno obveščenost o delovnih obveznostih ne samo ustvarja varnega okolja za ustvarjanje, ampak tudi zagotavlja okolje z manj stresa. Večini bi se zdelo pravočasno, če bi o svojih nalogah izvedeli vsaj na začetku sezone.

Pri večini igralcev se delodajalec dogovorjenega rasporeda drži (69%).

Q16	Ali si po tvojem občutku pravočasno obveščen/a o nalogah v prihajajoči sezoni?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (skoraj vedno)	13	9%	9%	9%
	2 (pogosto)	27	19%	19%	29%
	3 (včasih)	26	18%	19%	47%
	4 (redko)	44	31%	32%	79%
	5 (skoraj nikoli)	29	20%	21%	100%
Veljavni	Skupaj	139	97%	100%	

Q17	Kdaj bi se vam zdelo ustrezno biti obveščeni o delovnih obveznostih?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	vsaj pol leta prej bi bilo super imet fiksne odločitve	1	1%	1%	1%
	pred zacetkom sezone za tekoco sezono ter do sredine meseca za prihajajoci mesec.	1	1%	1%	2%
	med pocitnicami	1	1%	1%	3%
	pred sezono	1	1%	1%	4%
	junija za naslednjo sezono	1	1%	1%	5%
	ustrezna in pravočasna razdelitev vlog, ki bi igralcu zagotovila več časa za priprave.	1	1%	1%	6%
	idealno bi bilo tri mesece prej. če ne, pa vsaj en mesec.	1	1%	1%	7%
	par mesecev pred pričetkom nove sezone.	1	1%	1%	8%
	ob začetku sezone	1	1%	1%	9%

Vprašalnik za igralce, zaposlene v javnih zavodih

	zasedbe za naslednjo sezono, bi morale biti znane konec junija	1	1%	1%	10%
	Septembra	1	1%	1%	10%
	načeloma pred začetkom sezone, toda ne verjamem, da se da to shematično urediti. v javnih zavodih, se mi zdi, da bi bilo profesionalno objavljati zasedbe mesec dni pred začetkom vaj, na neinstitucionalni sceni pa taki dogovori potekajo sproti.	1	1%	1%	11%
	na začetku sezone bi morali organizator ter umetniški vodja/direktor predstaviti repertoar, datume začetkov in koncev študijev, zasedbe ter plan načrtovanih predstav 2 meseca vnaprej (trenutno 15.-20. v mesecu izvemo, kaj se igra prihajajoči mesec)	1	1%	1%	12%
	ob koncu prejšnje sezone zasedbe vsaj za prve štiri predstave naslednje sezone	1	1%	1%	13%
	v začetku sezone	1	1%	1%	14%
	začetek sezone	1	1%	1%	15%
	pred iztekom sezone.	1	1%	1%	16%
	na pomlad za prvi del sezone in zgodaj jeseni za drugi del sezone.	1	1%	1%	17%
	ob začetku sezone.	1	1%	1%	18%
	pred začetkom sezone oziroma ob najavi repertoarja za naslednjo sezono.	1	1%	1%	19%
	na koncu sezone za naslednjo sezono, z normalnimi odstopanji seveda.	1	1%	1%	20%
	en mesec prej.	1	1%	1%	21%
	tri mesece pred študijem tekst, pol leta vnaprej vnaprej zasedenosti, za možno organizacijo družinskega življenja.	1	1%	1%	22%
	pol leta oz.3 -4 meseca, ce imam povprečno veliko vlogo - prej obvescen, v sezoni v gledaliscu pa dobre pol leta pred studijem!	1	1%	1%	23%
	na začetku sezone	4	3%	4%	27%
	za sodelovanje v projektih nove sezone bi bilo dobro vedeti ob koncu tekoče, redni program predstav pa morda vsaj dva meseca vnaprej (zaenkrat okvimega prejmemo mesečno, redno osveženega in definitivno potrjenega pa tedensko).	1	1%	1%	28%
	pol leta do dva meseca vnaprej, idealno pa bi bilo, če bi že pred koncem sezone izvedel plan za celo naslednjo sezono.	1	1%	1%	29%
	vsaj mesec dni vnaprej.	1	1%	1%	30%
	na zacetku sezone	1	1%	1%	30%
	vedno, ker raziskovanje pri našem delu ne poteka izključno v gledališču na vajah; to je seveda v primeru teksta, ki ima neko vsebino oz. da ne gre za v enem dnevu spisano komedijo.	1	1%	1%	31%
Veljavni	Skupaj	105	73%	100%	

Q18	Ali se dogovorjenega razporeda delodajalec drži?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (skoraj vedno)	44	31%	32%	32%
	2 (pogosto)	55	38%	40%	72%
	3 (včasih)	25	17%	18%	90%

Vprašalnik za igralce, zaposlene v javnih zavodih

	4 (redko)	10	7%	7%	97%
	5 (skoraj nikoli)	4	3%	3%	100%
Veljavni	Skupaj	138	97%	100%	

Večina igralcev pravi, da se skozi svoje delovne naloge le včasih lahko umetniško razvija. Lahko gre za premajhno prilagodljivost sestavljene vsebine sezone potrebam in sposobnostim igralcev, lahko gre tudi samo zato, da se za nekatere vloge igralci nimajo dovolj časa ustrezno pripraviti. Igralci sicer nimajo aktivnega vpliva (74%) na svoj umetniški razvoj (z izbiro vlog). Kar pomeni, da na njihov umetniški izbor v veliki meri vpliva vodstvo – oni torej nosijo odgovornost ne samo za organizacijo časa vsakega člana ansambla (da ne pride do preobremenjenosti), ampak tudi za zagotavljanje možnosti umetniškega razvoja za vsakega izmed njih.

Q19	Ali se lahko skozi svoje delovne naloge umetniško razvijaš?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (skoraj vedno)	18	13%	13%	13%
	2 (pogosto)	35	24%	26%	39%
	3 (včasih)	57	40%	42%	80%
	4 (redko)	25	17%	18%	99%
	5 (skoraj nikoli)	2	1%	1%	100%
Veljavni	Skupaj	137	96%	100%	

Q20	Ali lahko aktivno vplivaš na svoj umetniški razvoj (izbira vlog, projektov)?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (skoraj vedno)	4	3%	3%	3%
	2 (pogosto)	6	4%	4%	7%
	3 (včasih)	22	15%	16%	23%
	4 (redko)	38	27%	28%	51%
	5 (skoraj nikoli)	67	47%	49%	100%
Veljavni	Skupaj	137	96%	100%	

Nekateri so vsako leto vabljeni na karierni razgovor (31%), nekateri pa nikoli (30%). Ker so vprašalnik reševali igralci iz različnih gledališč, lahko domnevamo, da so ti različni rezultati posledica različnih praks v posameznih gledališčih. V nekaterih gledališčih vodje kariernega razgovora ne vidijo kot potrebnega, čeprav ga imajo med svojimi delovnimi nalogami. Igralci, ki bi si ga želeli, pa morda ne vedo, da je to njihova pravica.

Q21	Ali si vabljen/a k delodajalcu na vsakoletni karierni razgovor?				
-----	---	--	--	--	--

Vprašalnik za igralce, zaposlene v javnih zavodih

	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (skoraj vedno)	45	31%	33%	33%
	2 (pogosto)	15	10%	11%	44%
	3 (včasih)	11	8%	8%	52%
	4 (redko)	16	11%	12%	64%
	5 (skoraj nikoli)	50	35%	36%	100%
Veljavni	Skupaj	137	96%	100%	

Večina igralcev se včasih počuti, da dela preveč (41%). Več igralcev je mnenja, da delajo preveč, kot pa da delajo premalo. Kar 50% jih je mnenja, da skoraj nikoli ali redko delajo premalo. Nekaj jih je, ki menijo, da delajo premalo (12%) – najverjetneje si to lahko razlagamo s tem, da je nekaj posameznikov, ki so redko zasedeni, ali pa so vedno zasedeni v manjše vloge.

Q22	Ali se počutiš, da delaš preveč?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (skoraj vedno)	18	13%	13%	13%
	2 (pogosto)	33	23%	24%	37%
	3 (včasih)	59	41%	43%	80%
	4 (redko)	21	15%	15%	96%
	5 (skoraj nikoli)	6	4%	4%	100%
Veljavni	Skupaj	137	96%	100%	

Q23	Ali se počutiš, da delaš premalo?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (skoraj vedno)	2	1%	2%	2%
	2 (pogosto)	16	11%	12%	14%
	3 (včasih)	40	28%	31%	45%
	4 (redko)	37	26%	28%	73%
	5 (skoraj nikoli)	35	24%	27%	100%
Veljavni	Skupaj	130	91%	100%	

Večina igralcev ni bila izpostavljena spolnemu nadlegovanju (64%), nekoliko več jih je izpostavljenih mobingu (tabela Q25). Pri izpostavljenosti spolnemu nadlegovanju in mobingu ni statistično pomembnih razlik med moškimi in ženskami, kar pomeni, da so (tisti, ki so) enako izpostavljeni. Nekaj posameznikov (6) je pogosto ali skoraj vedno izpostavljenih spolnemu nadlegovanju – kar pomeni, da je to še vedno tema, o kateri je treba na delovnem mestu ozaveščati.

Kar precej več (17) jih je pogosto ali skoraj vedno izpostavljeno mobingu. Podobno kot za spolno nadlegovanje velja tudi za mobing – za vzpostavitev varnega delovnega okolja, naj ne bi bil nihče izmed zaposlenih podvržen ne enemu ne drugemu (predvsem pa ne pogosto ali skoraj vedno).

Q24	Ali si bil/a kdaj spolno nadlegovan/a med opravljanjem svojega poklica ? (Spolno nadlegovanje na delovnem mestu je kakršnakoli oblika neželenega verbalnega, neverbalnega ali fizičnega vedenja spolne narave.)				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (skoraj vedno)	3	2%	2%	2%
	2 (pogosto)	3	2%	2%	5%
	3 (včasih)	19	13%	15%	19%
	4 (redko)	15	10%	11%	31%
	5 (skoraj nikoli)	91	64%	69%	100%
Veljavni	Skupaj	131	92%	100%	

Q25	Ali si bil/a kdaj izpostavljen/a psihičnemu ali fizičnemu trpinčenju ali mobingu? (Trpinčenje ali mobing je vsako ponavljajoče se ali sistematično, graje vredno ali očitno negativno in žaljivo ravnanje ali vedenje, usmerjeno proti posameznim delavcem na delovnem mestu ali v zvezi z delom.)				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (skoraj vedno)	2	1%	2%	2%
	2 (pogosto)	15	10%	11%	13%
	3 (včasih)	37	26%	28%	41%
	4 (redko)	30	21%	23%	64%
	5 (skoraj nikoli)	47	33%	36%	100%
Veljavni	Skupaj	131	92%	100%	

Večina (84%) jih ni dobro seznanjena z vsemi svojimi pravicami. Boljše ozaveščanje posameznikov o njihovih pravicah igra pomembno vlogo pri tem, da lahko že posameznik posledično bolje poskrbi zase in za svoje pravice.

Q26	Ali poznaš pravice, ki ti pripadajo po ZDR-1 (zakon o delovnih razmerjih) in Kolektivni pogodbi?				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	1 (skoraj vse)	7	5%	5%	5%
	2 (veliko)	14	10%	11%	16%
	3 (srednje veliko)	36	25%	27%	44%
	4 (malo)	45	31%	34%	78%
	5 (skoraj nič)	29	20%	22%	100%

Veljavni	Skupaj	131	92%	100%	
----------	--------	-----	-----	------	--

Čas osebne priprave največkrat izkoriščajo s spremljanjem gledališke produkcije doma in v tujini (87%), spremljanjem dogajanja v družbi (82%), prebiranjem literature (83%), vzdrževanjem telesne, glasovne in psihične kondicije (89%). Kar pomeni, da igralci razumejo osebno pripravo kot za umetnike nujno in da v resnici ne gre samo zato, da se igralec nauči besedila za tekočo predstavo in se prikaže na odru.

Q27	Kako izkoristiš čas osebne priprave (napiši, kaj vse počneš, da bi se ustrezno razvijal/a kot ustvarjalec/ustvarjalka in ni neposredno povezano z vajami ter predstavami)?							
	Podvprašanja	Enote					Navedbe	
		Frekvence	Veljavni	% - Veljavni	Ustrezni	% - Ustrezni	Frekvence	%
Q27a	izobraževanje v najširšem obsegu	83	131	63%	143	58%	83	10%
Q27b	prebiranje literature	109	131	83%	143	76%	109	14%
Q27c	vzdrževanje glasovne, telesne in psihične kondicije	117	131	89%	143	82%	117	15%
Q27d	pridobivanje veščin, ki lahko pridejo prav pri nadaljnjem delu	73	131	56%	143	51%	73	9%
Q27e	razvijanje glasovnih in telesnih potencialov	84	131	64%	143	59%	84	11%
Q27f	spremljanje gledališke, TV in filmske produkcije tako doma kot v tujini	114	131	87%	143	80%	114	14%
Q27g	spremljanje trendov v umetnosti	88	131	67%	143	62%	88	11%
Q27h	spremljanje dogajanj v družbi tako lokalno kot globalno	108	131	82%	143	76%	108	14%
Q27i	Drugo (vpišite):	19	131	15%	143	13%	19	2%
	SKUPAJ		131		143		795	100%

Q27i_text	Q27 (Drugo (vpišite):)				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	saj sami veste da je še ogromno drugega.	1	1%	6%	6%
	potovanja, meditacija, joga	1	1%	6%	12%
	razvijanje dobrih medsebojnih odnosov s kolegi. teambuilding.	1	1%	6%	18%
	regeneracija, snemanje filmov, sodelovanje v projektih zunaj hiše	1	1%	6%	24%
	prostovoljno delo z mladino, delo v nevladnih organizacijah	1	1%	6%	29%
	učenje teksta in prebiranje biografije avtorja in bibliografije	1	1%	6%	35%
	tek, plavanje, joga, sam razvijam energijske tehnike za sproščanje in koncentracijo.	1	1%	6%	41%
	poskusim čim bolj optimalno izkoristiti vsak prost trenutek, tako da ne mislim na teater, da počnem raznovrstne stvari, da živim življenje, da ga lahko potem poskusim oživet na odru, ker kako boš igralec, ki raziskuje in živi življenje na odru, za	1	1%	6%	47%

Vprašalnik za igralce, zaposlene v javnih zavodih

	gledalce, če ga ne živiš...				
	skrb za osebni razvoj, na področju etike, morale in duha.	1	1%	6%	53%
	preizkušam sproščevalne vaje in vaje za koncentracijo.	1	1%	6%	59%
	časa za pripravo takorekoč ni, ker je čas ki ga imamo med vajami tako oklešen da v tem času poješ obrok in že moraš nazaj v gledališče.	1	1%	6%	65%
	skrbim za svojo psihicno stabilnost s sprostitvenimi vajami.	1	1%	6%	71%
	igralske delavnice	1	1%	6%	76%
	osebni razvoj	1	1%	6%	82%
	razvijanje spominske kapacitete, fizične podobe	1	1%	6%	88%
	čas osebne priprave izkoristim za: pripravo. za učenje in analizo teksta, psihološke priprave na vajo. pri današnji obliki gledališča je brez samostojnega dela doma nemogoče držati nivo, ki se od poklicnega igralca pričakuje in zahteva.	1	1%	6%	94%
	duhovna rast	1	1%	6%	100%
Veljavni	Skupaj	17	12%	100%	

Pri odgovorih na anketna vprašanja ni razlik med moškimi in ženskami, prav tako ni razlik med starostnimi skupinami, izobrazbenimi skupinami ali zaposlitvenimi skupinami. Kar pomeni, da so vsi igralci, ne glede na to, v katero od teh skupin se uvrščajo enako podvrženi tveganjem, zdravstvenim težavam in enako dojemajo čas, ki je namenjen njihovi osebni pripravi.

Q28	Veseli bomo vašega mnenja, pripomb ali predlogov:				
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
	jaz pa sem vam z veseljem odgovoril na vas vprasanja! hvala!	1	1%	6%	6%
	vedno se bojim pogovorov z direktorjem, ko bi potrebovala dovoljenje za delo na projektih zunaj matične hiše, kljub temu, da prečenim, da imam dovolj prostora in časa. čutim očitke in pritiske moči. včasih se počutim ujetnica nepredvidljivega urnika gledališča, skoraj vsi vikendi so postali delovni. zdaj že dva tedna pred premiero vadimo med vikendi in vsa gostovanja so stlačena v vikende in vse predstave, da se prihrani čas za vaje med tednom. zadnje čase moram javit v teater tudi vsak družinski piknik, če ga imam med vikendom, ker nikoli ne veš kaj te doleti. glavna prioriteta je postal delovni, nepredvidljiv delovni čas. in kljub vsemu temu se mladih ne zaposluje več za neodločen čas. ta oblika zaposlitve namreč daje določeno varnost, ki je dobra za ustvarjanje privatnega življenja, ki je potrebna za pridobitev kredita na primer in ki je v nasprotju s kapitalistično logiko zaposlenega kot zgolj številke, ki jo lahko zamenjamo, ko se iztroši in v nasprotju s pojmom ansambla, ki naj bi bil celica, ki zaradi tega, ker je dolga leta skupaj in se pozna in razvija postaja čedalje boljši in ustvarja kvalitetnejša dela in delovno atmosfero.	1	1%	6%	11%
	hvala za vprašalnik, malo da misliti...	1	1%	6%	17%
	v slovenskem gledališkem prostoru manjka vsaj približno determinirala koda komuniciranja znotraj stroke. tu mislim predvsem na bolj obvezno besedišče med režiserji in igralci. skupne reference in besedni protokol, ki omogočajo lažje	1	1%	6%	22%

Vprašalnik za igralce, zaposlene v javnih zavodih

razumevanje danih nalog in jasneje opredeljujejo njihovo izvedbo. seveda je subjektivna poetika posameznega režiserja neprecenljiva, a dostop do le te bi bil lahko znatno lažji in manj naporen z jasnejšim strokovnim jezikom.				
kar se mene tiče, sem utrujena od te silne proizvodnje predstav..delam..vadam..predstav pa ne igram..pa tudi ni več poglobljenih študijev..tam lahko raziskuješ in se razvijaš..hiperprodukcija..igralci in vsi okrog njih pa delavci v proizvodnji..žal tako jaz vidim v svojem gledališču... hvala, za vaše delo in trud	1	1%	6%	28%
na hrvaškem po zakonu igralci-prvaki-ne smejo igrati manjših vlog. pri nas se ne ve, kdo pije, kdo plača...zaseden si lahko v mnogih vlogah, ker je tako npr. želel režiser...ali zaradi drugih, osebnih, vzrokov. nisi zaščiten-z zakonom, ki bi to opredeljeval... bilo bi odlično, če bi se vzgledovali po hrvatih in definirali obveznosti v skladu s pozicijo v gledališču.	1	1%	6%	33%
povečanje dnevnic za gostovanja.	1	1%	6%	39%
nekatera vprašanja so taksna, da je težko dati primeren odgovor. sploh, če je nekaj večinoma drugače, kot pri meni konkretno.	1	1%	6%	44%
plačilo za vskok se je drastično znižalo, čeprav predstavlja največje tveganje stresa. pred leti je bil vskok nagraden z eno mesečno plačo. zdaj pa vskakujemo kar počes, včasih tudi brez vaj. mogoče bi bilo smiselno postaviti 3 ali 4 kategorije vskokov in jih procentualno pošteno oceniti. izhodišče bi moralo biti 100% mesečne plače. ob podaljševanju delovne dobe za vse zaposlene bi predlagal: beneficiran staž, kot pravica ki jo lahko uveljaviš, če se pojavi problem spomina, preutrujenosti... ne kot pravica delodajalca, da te penzionira.	1	1%	6%	50%
gledališče je družina, ki živi v soodvisnosti članov. vzajemno delovanje pa zahteva stalno pripravljenost in razpoložljivost članov. igralec je kot vrhunski športnik - stalno v kondiciji, stalno pripravljen in na razpolago v vsakem trenutku. v sezoni te lahko katerikoli dan popoldne pokličejo in zvečer igraš. ko nisi razporejen si v pripravljenosti. fizične, pevske, govorne vaje, učenje teksta ne opravljamo na delovnem mestu ampak v „prostem času“, zato bi tudi ta čas lahko štel v ure- če jih je že potrebno šteti. ko delaš vlogo si v „službi“, 24ur.	1	1%	6%	56%
vedno pravim, da moderni igralci živimo življenje profesionalnih športnikov, z pomembno razliko, da mi pri 35 šele zares začnemo, ko oni počasi končujejo z karjero. oni imajo običajno celotno organizacijo za sabo, saj so multinacionalke, ki nosijo ogromno denarja. tako da je zelo poskrbljeno za rehabilitacijo po napornih treningih, masaža, savna, fizioterapija, psihična kondicija...mi pa smo v večini primerov na suhem...žal...saj teatri organizirajo skupinske karte za bazen, savno, ampak premalo spodbujajo koriščenje, nobenega povdarka na pravilni prehrani in rehabilitaciji po premjerah, ki so velik napor, stres za dušo in telo. če bi si lahko za dedka mraza zaželel karkoli, bi si zaželel samostojno kliniko za umetniške poklice, da bi lahko do vseh teh znanj, predvsem v primeru zmernih bolečin hitro in učinkovito dostopali do vseh teh modernih znanj, da bi lahko dolgo in kvalitetno opravljali svoj poklic. tudi če vsak od nas od plače, honorarja odnakne mali delež, bomo vsaj vedel za kaj, saj zdaj plačujem zd zavarovanje, dodatno zd zavarovanje, do zdravnika pa v primeru manjših težav ne grem, ker nimam časa...težave je potrebno odpraviti zgodaj, mi pa jih navadno začnemo ko je veliko prepozno.	1	1%	6%	61%
nivo stresa pri igralcih je enak stresu kirurga.	1	1%	6%	67%
želim si enotne, proaktivne in obvezujoče organizacije igralcev! trenutno dogajanje nam daaje priložnost za poenotenje. anketa je odličen korak na poti!	1	1%	6%	72%
hvala za trud in skrb.	1	1%	6%	78%
željena bi bila vprašanja glede že ustaljene prakse razporeditve delovnega časa. (ustaljen je deljeni delovni čas, redko se preizprašuje o možnosti nedeljenega delovnega časa, npr. redne	1	1%	6%	83%

	podaljšane vaje.) željeno bi bila vprašanja kako delo vpliva na možnost oblikovanja družine, se pravi upoštevanja možnosti običajnega socialnega razvoja človeka (se pravi odločitev za otroke, ali rešitve varstva in vzgoje, če sta oba partnerja v službi z deljenim/nočnim delovnim časom).				
	menim, da naš sistem institucionalnih gledališč, kar zadeva igralce v njih zaposlene, ni popolnoma zgrešen. ga je pa nujno potrebno še enkrat premisliti in osvežiti. kakor vidim, se gledališke prakse spreminjajo, zato je treba v skladu z njimi prilagoditi delovne pogoje igralcev. izboljšave so nujne!!!	1	1%	6%	89%
	prenehanje z neoliberalno logiko pri vodenju hiše, kulturne politike ter umetnosti nasploh.	1	1%	6%	94%
	per aspera ad astram	1	1%	6%	100%
Veljavni	Skupaj	18	13%	100%	

ZAKLJUČEK

Iz rezultatov raziskave lahko sklepamo, da so igralci podvrženi drugačnim delovnim pogojem kot 'običajni tradicionalni' zaposleni. Ker gre za drugačne vrste psihičnih in fizičnih obremenitev, ki so bile tudi že raziskovane v raziskavah (Konijn, 2000; Evans idr., 1996; Brandfonbrener, 1999; Maxwell, Seton in Szabó, 2015), pomeni, da mora biti posamezniku zagotovljena ustrezna ureditev delovnega časa, s katero delodajalec vsakemu zagotavlja psihično in fizično blagostanje. Čas osebne priprave na dovolj fleksibilen način omogoča vsakemu igralcu, da obenem zagotavlja svojo pripravljenost za ustvarjanje kvalitetne umetniške produkcije in uravnavanje svojega psihičnega ter fizičnega blagostanja.

Igralci so v procesu ustvarjanja in nastopanja izpostavljeni večjim čustvenim spremembam in psihičnim pritiskom, s katerimi se spopadajo na različne načine. V avstralski študiji (Maxwell, Seton in Szabó, 2015), v kateri so se ukvarjali z blagostanjem igralcev, so ugotovili, da so igralci v primerjavi z drugimi poklici bolj anksiozni in bolj podvrženi stresu. V raziskavi so to pripisali večji emocionalni ranljivosti, ki so ji igralci izpostavljeni pri ustvarjanju in nastopanju. Prav tako so ugotovili tudi, da ima kar 40% igralcev težave, da se čustveno in fizično zahtevnejše vloge otresejo v zasebnem življenju. Konijn (2000) pravi, da igralec na odru doživlja 'na nalogo vezana čustva' (task-emotions) – ki se na fizičnem nivoju kažejo kot močno povišan utrip, povečano potenje in podobno – vendar pa teh čustev ne izraža, saj jih prikrijejo čustva, ki jih igra. Veselko (2012) pravi, da igralci čustva, ki jih igrajo doživljajo kot svoja lastna, čeprav vedo, da niso povezana z realno situacijo in da jih v veliki meri lahko nadzirajo. Seton (2008) je skoval izraz 'post-dramatic stress', ki se nanaša na igralčeve občutke po koncu nastopa (op. besedna igra in primerjava s post-travmatskim stresom). Podobno skovanko (emotional hangover – čustveni maček) je za igralčevo stanje po nastopu uporabil Greer (1993). Ravno zaradi drugačne vrste delovnih pogojev je izjemno pomembno, da jim je zagotovljeno psihično in fizično varno delovno okolje. Glede na rezultate, ki jih je pokazala anketa, lahko vidimo, da večini igralcev varno delovno okolje ni omogočeno. Delovne zahteve, s katerimi se igralci soočajo, se spreminjajo glede na spremembe v razvoju sodobnega gledališča - več avtorskih predstav pomeni tudi več osebne vnosa s strani igralca kot pa so ga zahteva klasična predstava, kakršne so prevladovale pred 20-imi leti. Zato je pomembno, da se igralcem zagotavlja ne samo enaka količina časa osebne priprave, ampak tudi ustrezna psihološka in fizična podpora. Na podlagi rezultatov raziskave (Maxwell, Seton in Szabó, 2015) se je Equity začela boriti in spodbujati, da se vodilne v ustanovah izobražuje o pomenu, ki ga ima za igralčevo psihično in fizično blagostanje ustrezna predpriprava in tudi sproščanje. Podobno kot potrebujejo športniki čas za

pripravo, za ogrevanje in za sproščanje, ga potrebujejo tudi nastopajoči umetniki. Ugotovili so, da lahko srčni utrip igralca na odru doseže tudi 180 utripov na minuto, kar je enako fizični obremenitvi športnika med dejansko fizično aktivnostjo (Konijn, 2000). Čeprav telesni napor ni zaznan na prvi pogled (kot pri športnikih), pa so fizične posledice čustvenih naporov, ki jih občutijo igralci, ko so na odru, tako velike, kot bi odtekli zmagovalni krog. Zato je pomembno, da tudi do igralcev zavzamemo ustrezno stališče. Kar pomeni, da je poskrbljeno za čim manjše število poškodb (kot so različni, očitno pogosti zlomi in zvini) in za čim manjšo izpostavljenost stresu (oziroma omogočanje ustrezne psihološke podpore). Skrb vsakega delodajalca bi morala biti tudi blagostanje svojih zaposlenih. Glede na težave, ki jih anketa izpostavlja, bi morali v gledališču zagotoviti delovne pogoje, kjer igralci ne bi bili prisiljeni izbirati med odpovedjo predstave in svojim zdravjem.

Viri:

Brandfonbrener. (1999). *Theatrical Patients in a Performing Arts Practice. Medical Problems of Performing Artists* 14(1): 21-24.

Evans, R., I. Evans, R., Carvajal, S. in Perry, S. (1996). A survey of injuries among Broadway performers. *American journal of public health.* 86. 77-80.

Geer, R. O. (1993). Dealing with Emotional Hangover: Cool-down and the Performance Cycle in Acting. *Theatre Topics* 3(2), 147-158. Johns Hopkins University Press.

Elly A. Konijn, *Acting emotions: Shaping emotions on stage*, Amsterdam: Amsterdam University Press, 2000.

Maxwell, I., Seton, M. in Szabo, M. (2015). The Australian actors' wellbeing study: A preliminary report [online]. *About Performance*, No. 13: 69-113.

Seton, M. (2008). Post-dramatic Stress: Negotiating Vulnerability for Performance. In *Being There: After-Proceedings of the 2006 Conference of the Australasian Association for Drama, Theatre and Performance Studies*, uredil Ian Maxwell. Sydney: University of Sydneye Scholarship Repository.

Veselko, K. (2012). *Doživljanje igralca med igro*, diplomsko delo, Ljubljana: Filozofska fakulteta: Univerza v Ljubljani.